T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 690
KARAR NO : 2017 / 740
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET : Çevre kirliliğine yol açarak bir kısım yaban (av) hayvanının telefine sebep olunduğu gerekçesiyle verilen idari yaptırım kararlarına karşı açılan davanın 4915 sayılı Kanunun 21/3 ve 2872 sayılı Yasanın 25/2 maddelerindeki emredici hükümler gereği İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : P. Kimya San. ve Tic. A.Ş
Vekili : Av. Ö.K.
Davalı : Orman ve Su İşleri Bakanlığı
Vekili : Av. G.A. (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; P. Kimya Sanayi ve Tic. A.Ş. tarafından İzmit Körfezi Dilovası'nda akaryakıt sızıntısı gerçekleşmesi sonucu 7 adet Kara Boyunlu Batağan, 16 adet Karabatak, 1 adet Sakarmeke, 4 adet Küçük Karabatak ve 7 adet Bahri Kuşunun zehirlendiği gerekçesiyle toplam 23.600,00 TL'lik tazminatın ödenmesi için idare tarafından tesis edilen, 30.01.2017 gün ve 25573 sayılı işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 1.İDARE MAHKEMESİ: 28.02.2017 gün ve E:2017/284, K:2017/275 sayı ile "11.07.2003 günlü ve 25165 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun "davaların görülmesi" başlıklı 31. maddesinin 08.02.2008 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 578. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış; 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 19.12.2006 gün ve 26381 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 31. maddesiyle değişik "genel kanun niteliği" başlıklı 3.maddesinde "Bu Kanunun; a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır." hükmü, aynı yasanın idari yaptırım türleri" başlıklı 16. maddesinin 1. fikrasında "Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımlar, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibarettir" hükmü ile başvuru yolu başlıklı 27. maddesinin 1. fikrasında da "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararma karşı, kararın tebliği veya tefhimi tan inden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım karan kesinleşir" hükümleri öngörülmüştür.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Bu durumda; yukarıda yer verilen 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunun 31. maddesiyle değişik 3. maddesi uyarınca idari yaptırım kararlarına karşı özel kanununda yargı yoluna ilişkin olarak açıkça idari yargı merciinde dava açılabileceğine ilişkin hüküm bulunması durumunda idari yargı yerlerinin, aksi takdirde adli yargı yerlerinin görevli olacağı kuşkusuzdur.

Dava konusu uyuşmazlıkla ilgili olarak, 4915 sayılı yasada açıkça idari yargı yerlerinin görevli olduğuna ilişkin bir hükmün yer almadığı görüldüğünden, bakılmakta olan davanın görüm ve çözümü de adli yargının görev alanı içerisinde yer almaktadır" gerekçesiyle davanın 2577 sayılı Yasa'nın 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, aleyhine istinaf yoluna başvurulan karar İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 10. İdare Dava Dairesinin 14.06.2017 gün ve E:2017/1058, K:2017/1114 sayılı kararıyla onanarak kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı taleple adli yargı yerinde dava açmıştır.

YALOVA SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 07.06.2017 gün ve D. İş:2017/1938, K:2017/1938 sayı ile "Somut olayda her ne kadar Muteriz kendisi hakkında haksız olarak 23.600,00 TL'lik idari para cezası uygulandığından bahisle itiraz etmişse de, idare tarafından gönderilen cevabi yazı ve ekleri incelendiğinde; Muteriz P. Kimya Sanayi ve Tic. A.Ş. tarafından İzmit Körfezi Dilovası'nda akaryakıt sızıntısı gerçekleşmesi sonucu 7 adet kara Boyunlu Batağan, 16 adet Karabatak, 1 adet Sakarmeke, 4 adet Küçük Karabatak ve 7 adet Bahri kuşunun akaryakıttan zehirlendiği gerekçesiyle toplam 23.600,00 TL'lik tazminatı kurumun döner sermaye hesabına ödemesi gerektiğine dair tebligat yapıldığı anlaşılmıştır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/1.maddesinde 'İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir.' hükmü gereğince Hâkimliğimiz, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi

kararlarına yönelik itirazları incelemekle görevlidir. Hâlbuki itiraza konu edilen işlem, idari para cezası niteliğinde olmayıp Muteriz 'in tazminat ödemesi gerektiği, aksi halde mahkeme masrafları ile birlikte kendisinden tahsil edileceğini bildiren bir nevi ihtarnamedir.

İtiraza konu edilen ihbar yazısı, Hâkimliğimizce incelenebilecek nitelikte bir idari yaptırım kararı olmadığından başvurunun reddine karar vermek gerekmiştir" gerekçesiyle İtirazın 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesine istinaden Reddine karar vermiş, kararın 08/08/2017 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için davacı vekili 20.09.2017 havale tarihli dilekçeyle Mahkememize başvurmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince adli yargı kolu işaret edilerek görevsizlik kararı verildiği halde, Sulh Ceza Mahkemesi kararında açık bir görevsizlik hükmü bulunmadığı görülmekteyse de, davacının haksız olduğunu ileri sürdüğü idari yaptırım kararına karşı yargı yolunun açık tutulması gerektiği kanaatiyle, Sulh Ceza Mahkemesi kararı "Görevsizlik Kararı" mahiyetinde kabul edilerek, Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu dosyanın 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirkete çevre kirliliğine neden olarak bir kısım av hayvanının telef olmasına sebebiyet verdiği gerekçesiyle idare tarafından tahakkuk ettirilen 23.600 TL tazminat istemine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Konuya ilişkin mevzuatın incelenmesinde;

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunun 21/3 maddesinde: …4 üncü maddenin beşinci fikrası gereğince yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları ile üretme istasyonları ve benzeri sahalarda, bina ve tesislerin atıklarının arıtılmadan doğal ortama bırakılması nedeni ile yaban hayatının veya ekosistemin olumsuz yönde etkilenmesine sebebiyet verenlere ve tahrip edenlere fiilleri suç oluşturmadığı takdirde 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri uygulanır.

2872 sayılı Çevre Kanununun 25. Maddesinde:…İdarî yaptırım kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir. Dava açmış olmak idarece verilen cezanın tahsilini durdurmaz.

Dosyaların incelenmesinde; yapılan inceleme ve denetimler sonucu, 17/01/2017 tarihinde Yalova ili Altınova ilçesinde bulunan Mahalli Öneme Haiz Sulak Alan olan Hersek Lagününe akaryakıt atıklarının karıştığının ve bunun neticesinde 27 adet kara Boyunlu Batağan, 16 adet Karabatak, 1 adet Sakarmeke, 4 adet Küçük Karabatak ve 7 adet Bahri kuşunun telef olduğunun, davacı P. Kimya Sanayi ve Tic. A.Ş. firması tarafından İzmit Körfezi Dilovası'nda akaryakıt sızıntısı bulunduğu tespit edilerek, 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve 26/05/2016 tarih ve 29723 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Merkez Av Komisyonu Kararları gereğince hesaplanan 23,600,00 TL tazminat ödenmesine karar verildiği, yani idarenin işlemini 4915 ve 2872 sayılı Yasaların yukarıda özetlenen hükümleri ışığında gerçekleştirdiği ve telef olan av hayvanı başına değerleme yaparak idari yaptırıma hükmettiği görülmektedir.

Buna göre 4915 sayılı Yasanın 21/3 ve 2872 sayılı Yasanın 25/2 maddelerindeki emredici hükümler uyarınca da açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, Bursa 1. İdare Mahkemesi'nin 28.02.2017 gün ve E:2017/284, K:2017/275 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bursa 1. İdare Mahkemesi'nin 28.02.2017 gün ve E:2017/284, K:2017/275 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Ahmet Tevfik ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI